

Sociology of Education

Designing a model for improving the academic performance of Shahid and self-sacrificing students of Islamic Azad University units in Tehran province

Danial Poorhashemi¹, Fereshteh Kordestani^{2*}, Lotfollah Abbasi Servak³

1. PhD student, Department of Higher Education Management, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran
2. Assistant Professor, Department of Educational Management, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran
3. Assistant Professor, Department of Educational Management and Higher Education, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

❖ **Corresponding Author Email:** fe.kordestani92@gmail.com

Receive: 2023/04/18
Accept: 2023/05/14
Published: 2023/09/20

Keywords:

Academic Performance, Witnessing and Sacrificing Students, Islamic Azad University.

Article Cite:

Poorhashem D, Kordestani F, Abbasi Servak L. (2023). Designing a model for improving the academic performance of Shahid and self-sacrificing students of Islamic Azad University units in Tehran province, *Sociology of Education*. 9(1): 392-410.

Purpose: The main purpose of this article is to design a model for improving the academic performance of witness and self-sacrificing students of Islamic Azad University in Tehran province.

Methodology: The research method is mixed (qualitative-quantitative). In order to carry out this research, in addition to the document study, the ground theory method was used to identify the effective factors on improving the academic performance of Shahid and self-sacrificing students of Islamic Azad University of Tehran. The statistical population in this research were all experts in the field of educational management and higher education and human resources management until the theoretical saturation of 17 interviews. In addition, all interviews lasted between 45 and 75 minutes. Semi-structured interviews with experts were conducted in 1401 in the form of a questionnaire with 84 indicators, 32 components and 7 dimensions, and to determine the current state of the dimensions, the sample T-Tech test was used, and the structural equation method was used to design the model.

Findings: In the current situation, the content dimension with a T value of 3.8 has a better status than other dimensions, and finally, 5 factors of philosophy and goals, supporting theories, implementation steps, evaluation and feedback, and promotion mechanism were used to validate the model, which showed that The model has sufficient validity.

Conclusion: Also, the results of the regression test and the output model show that the highest level of correlation is between the dimension of the main category and the results. On the other hand, the coefficient of influence between the variables also indicated that the coefficient of influence of the conditions of the main category on the results with a coefficient of (0.860) has the greatest impact compared to the relationships of other variables.

<https://doi.org/10.22034/ijes.2023.2003213.1414>

<https://dorl.net/dor/10.22034/ijes.2021.541983.1184>

Creative Commons: CC BY 4.0

جامعه‌شناسی آموزش و پرورش

طراحی الگوی ارتقای عملکرد تحصیلی دانشجویان شاهد و ایثارگر واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی استان تهران

دانیال پورهاشمی^۱، فرشته کردستانی^{۲*}، لطف اله عباسی سروک^۳

۱. دانشجوی دکتری، گروه مدیریت آموزش عالی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

۲. استادیار، گروه مدیریت آموزشی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

۳. استادیار، گروه مدیریت آموزشی و آموزش عالی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

* ایمیل نویسنده مسئول: fe.kordestani92@gmail.com

چکیده

مقاله تحقیقاتی

هدف: هدف اصلی این مقاله طراحی الگوی ارتقای عملکرد تحصیلی دانشجویان شاهد و ایثارگر واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی استان تهران است.

روش شناسی: روش انجام پژوهش آمیخته (کیفی-کمی) است. برای انجام این پژوهش علاوه بر مطالعه اسنادی، از روش گردنند تئوری، برای شناسایی عوامل موثر بر ارتقای عملکرد تحصیلی دانشجویان شاهد و ایثارگر واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی استان تهران استفاده شده است. جامعه آماری در این پژوهش کلیه خبرگان در حوزه مدیریت آموزشی و آموزش عالی و مدیریت منابع انسانی بودند تا اشیاع نظری ۱۷ مصاحبه صورت گرفت. و تمام مصاحبه ها بین ۴۵ تا ۷۵ دقیقه به طول انجامید. مصاحبه های نیمه ساختار یافته با خبرگان در سال ۱۴۰۱ به صورت پرسشنامه ای با ۸۴ شاخص و ۳۲ مولفه و ۷ بُعد انجام شده و برای تعیین وضعیت موجود ابعاد از آزمون تی تک نمونه و برای طراحی الگو از روش معادلات ساختاری استفاده شده است.

یافته ها: در وضعیت موجود بعد محتوایی با عدد تی ۳٫۸ نسبت به ابعاد دیگر از وضعیت بهتری برخوردار است و در نهایت برای اعتباریابی الگو از ۵ عامل فلسفه و اهداف، نظریه های حمایت کننده، مراحل اجرایی، ارزیابی و بازخورد و سازوکار ارتقاء استفاده شد که نشان دادند الگو از اعتبار کافی برخوردار است.

نتیجه گیری: همچنین نتایج حاصل از آزمون رگرسیون و مدل خروجی نشان می‌دهد بالاترین سطح همبستگی بین بعد مقوله اصلی و پیامدها می باشد. از طرفی ضریب تاثیر بین متغیرها نیز مشخص نمود که ضریب تاثیر شرایط مقوله اصلی بر پیامدها با ضریب (۰٫۸۶۰) بیشترین تاثیر را نسبت به روابط دیگر متغیرها دارد.

دریافت: ۱۴۰۲/۰۱/۲۹

پذیرش: ۱۴۰۲/۰۲/۲۴

انتشار: ۱۴۰۲/۰۶/۲۹

واژگان کلیدی:

عملکرد تحصیلی، دانشجویان شاهد و ایثارگر، دانشگاه آزاد اسلامی.

استناد مقاله:

پورهاشمی د، کردستانی ف، عباسی سروک ل. (۱۴۰۲). طراحی الگوی ارتقای عملکرد تحصیلی دانشجویان شاهد و ایثارگر واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی استان تهران، جامعه‌شناسی آموزش و پرورش. ۹(۱): ۳۹۲ - ۴۱۰.

<https://doi.org/10.22034/ijes.2021.541983.1184>

https://dorl.net/dor/2_10.22034/ijes.2021.541983.1184

Creative Commons: CC BY 4.0

مقدمه

رشد و بالندگی هر جامعه ای وابسته به نظام آموزشی آن جامعه و میزان توانمندی علمی و عملی دانشجویان آن جامعه در آینده می باشد (Bahadori, 2019). تبیین عملکرد تحصیلی برای برنامه ریزان دانشگاه امکان این را فراهم می کند تا بتوانند برای بهبود کارکرد دانشگاه راهبردهایی را پیش بینی کنند. عملکرد تحصیلی در هر جامعه نشان دهنده موفقیت نظام آموزشی آن جامعه می باشد؛ پس نظام آموزشی را زمانی می توان کارآمد دانست که عملکرد تحصیلی فراگیران آن در دوره های مختلف دارای بیشترین و بالاترین رقم باشد. عملکرد تحصیلی به توانایی آموخته شده یا اکتسابی فرد در موضوعات آموزشی اطلاق می شود که به وسیله آزمون های فراگیری استاندارد شده اندازه گیری می شود (Tamannaifar, 2019). عملکرد تحصیلی دانشجویان تعیین کننده جنبه های مهمی در زندگی آنهاست، از جمله این موارد می توان به ارتقا تحصیلی، کسب شغل و جایگاه اجتماعی مناسب و بهبود رضایت خاطر اشاره کرد. عملکرد تحصیلی یک عنصر چند بعدی و محصولی از محیط پیچیده ای است که دانشجو را احاطه کرده و بر اساس جنبه هایی از قبیل شدت مطالعه، انگیزه و روابط فرد با دیگران شکل گرفته که پیشرفت تحصیلی افراد را تحت تأثیر قرار می دهد (Jalili et al, 2018).

تفاوت های فردی افراد از نظر عملکرد تحصیلی و عوامل مؤثر بر آن، از جمله مسائل مهمی است که همیشه مورد علاقه دست اندرکاران امرتعلیم و تربیت و متخصصان روانشناسی پرورشی و آموزشی و آموزشگاهی بوده است. اکثر متخصصان این حوزه بر نقش متقابل متغیرهای انگیزشی و شناختی به عنوان عوامل مؤثر در عملکرد تحصیلی تأکید می کنند. ابعاد روانی و شخصیتی هر فرد از جمله هیجانات تحصیلی، عزت نفس، برون گرایی، وظیفه شناسی و باورهای خودکارآمدی، سازگاری، گشودگی، استرس و افسردگی از جمله مهمترین ویژگی های روانی و شخصیتی می باشند که بر توانایی و عملکرد تحصیلی فرد اثر میگذارد. تحقیقات پژوهشگران نشان می دهد که دانشجویان در ردیابی اهداف آموزشی خود با چالش های فراوانی مواجه می شوند. وقتی چنین تجاربی منفی قلمداد می گردد، اثر زیانباری بر انگیزش و عملکرد تحصیلی آنان دارد. انگیزه پیشرفت و سرزندگی اجتماعی و خوش بینی تحصیلی یک تعامل بین متغیرهای محیطی و موقعیتی می باشد که زمینه را برای تحقق موفقیت و ارتقای عملکرد تحصیلی فراهم می کند (Bahadori Jahromi, 2019).

تحقیقات نشان داده که فقر و محرومیت خانواده، نداشتن سرپرست یا نبود یکی از والدین، شرایط عاطفی و امنیت خانواده، منزلت شغلی والدین، کیفیت زندگی، میزان درآمد خانواده، تحصیلات والدین، فرهنگ خانواده، تعداد اعضای خانواده و سبک زندگی والدین نیز بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان و دانشجویان در محیط آموزشی تأثیر می گذارد. زمانی افراد پا به مدرسه و یا دانشگاه می گذارند الگوهایی را که نشأت گرفته از خانواده است به این محیط ها می برند. سرمایه اجتماعی و فرهنگی از دیگر عوامل مؤثر بر عملکرد و پیشرفت تحصیلی است. بنابراین نتایج تحقیقات حاکی از آن است که عواملی از قبیل خصوصیات شخصیتی دانشجویان و شرایط اجتماعی، شرایط اقتصادی و خانوادگی و... با عملکرد تحصیلی دانشجو در ارتباط است (Nozari, 2022). پس از انقلاب فرهنگی و بازگشایی دانشگاهها و مراکز آموزش عالی، یکی از سیاست های اعمال شده در زمینه جذب دانشجو توجه به سهمیه بندی برای عدالت آموزشی و رفع نیاز مناطق محروم کشور به نیروی انسانی متخصص بود. بدین ترتیب، سیاستگذاران حوزه آموزش عالی با رویکرد عدالت محوری و توجه به مناطق محروم کشور و با این استدلال که شرکت کنندگان در کنکورامکانات آموزشی یکسان نداشته اند تا بتوانند در یک آزمون یکسان به رقابت پردازند، طریقه سهمیه بندی را در پیش گرفتند (Hamedinasab & Azizi, 2021). با وقوع جنگ تحمیلی و تبعات ناشی از آن، سهمیه های خانواده شهدا، رزمندگان و شاهد (فرزندان شهدا) اضافه شد در حال حاضر جامعه ایثارگری (خانواده شهدا، جانبازان و خانواده آنها، آزادگان و خانواده آنها) در آزمون های ورودی دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی کشور در مقاطع مختلف تحصیلی از سه سهمیه قانونی شاهد، رزمندگان و خانواده شهدا استفاده می کنند. ۱- سهمیه ۵٪ شاهد؛ این سهمیه به صورت ۵٪ اضافه بر ظرفیت کل دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی جهت تسهیل ورود فرزندان شهدا، جانبازان بالای ۷۰٪، فرزندان جانبازان ۵۰٪ و بالاتر و فرزندان آزادگان در مراکز آموزش عالی در نظر گرفته شده است. (Seyedein & hafezian 2022).

با وجود اینکه مطالعات محدودی در زمینه عملکرد تحصیلی دانشجویان شاهد و ایثارگر انجام شده ولی نشان داده شده که عملکرد این دسته از دانشجویان نسبت به دانشجویان عادی پایین تر است، و از آنجا که بهسازی شرایط و الزامات ارتقای عملکرد دانشجویان می تواند به پرورش همه جانبه و آماده سازی آنها برای ایفای نقش مؤثرتر در جامعه آماده سازد، این موضوع در خصوص دانشجویان شاهد و ایثارگر اهمیتی دو چندان و خاص دارد. مشکلات خانوادگی این دانشجویان موجب می شود که شرایط تحصیلی فرزندانشان با مشکلات زیادی رو به رو شود و وجود این مشکلات باعث می شود که تحصیل فرزندان شهدا و ایثارگر همراه با عدالت آموزشی نباشد و عملکرد تحصیلی مثبت در آن ها بسیار دشوارتر از دیگر دانشجویان باشد (Mirzaee, 2020). بنابراین محدودیت ها و چالش های شخصی، خانوادگی، اجتماعی و اقتصادی این دسته از دانشجویان از سویی و ضرورت پاسداشت رشادت و ایثار شهدا و ایثارگران از سوی دیگر توجه به عملکرد و پیشرفت تحصیلی این دانشجویان را برای مسئولین مرتبط ضروری ساخته است.

با توجه به مشکلات خانوادگی این عزیزان از جمله نداشتن سرپرست و حامی، بحرانهای روانی و افسردگی و همچنین مشکلات اجتماعی و اقتصادی آن ها، در این تحقیق تلاش می کنیم ضمن شناسایی ابعاد و متغیرهای مؤثر بر عملکرد تحصیلی دانشجویان شاهد و ایثارگر، الگویی مؤثری برای ارتقا عملکرد

تحصیلی این دانشجویان ارائه دهیم و مشخص کنیم کدام یک از متغیرها بیشترین اثر را بر عملکرد تحصیلی این دسته دانشجویان دارد و ابعاد و مؤلفه‌های و شاخص‌های توضیح دهنده عملکرد تحصیلی دانشجویان شاهد و ایثارگر کدامند؟

(Ghamari (2022) در پژوهشی با عنوان «پیش‌بینی سرزندگی تحصیلی و عملکرد تحصیلی دانشجویان براساس سبک زندگی اسلامی» بیان داشت که سرزندگی تحصیل به تجارب موفقیت‌آمیز دانش‌آموزان یا دانشجویان در رویارویی با موانع و مشکلات تحصیلی و پشت‌سر گذاشتن آن‌ها گفته می‌شود. هدف پژوهش حاضر پیش‌بینی سرزندگی تحصیلی و عملکرد تحصیلی دانشجویان براساس مؤلفه‌های سبک زندگی اسلامی بود. روش پژوهش از نوع هم‌بستگی بود. جامعه پژوهش دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد ابهر بود. نمونه مورد مطالعه ۲۱۲ نفر از دانشجویان بودند که به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب شدند. ابزارهای اندازه‌گیری پرسش‌نامه سبک زندگی اسلامی و پرسش‌نامه سرزندگی تحصیلی، و معدل تحصیلی بود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون ضریب هم‌بستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون گام به گام استفاده شد. نتیجه پژوهش نشان داد که علی‌رغم رابطه مثبت تمامی مؤلفه‌های سبک زندگی اسلامی با سرزندگی تحصیلی فقط مؤلفه‌های زمان‌شناسی و باورها حدود ۳۵ درصد از واریانس سرزندگی تحصیلی را تبیین می‌کنند. همچنین نتیجه نشان داد بین سبک زندگی اسلامی و عملکرد تحصیلی رابطه مثبت وجود دارد. رابطه مؤلفه‌های عبادی، اخلاق، خانواده، تفکر و علم، و زمان‌شناسی سبک زندگی اسلامی با عملکرد تحصیلی مثبت بود. نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد حدود ۱۳ درصد از واریانس عملکرد تحصیلی توسط سه مؤلفه زمان‌شناسی، تفکر و علم، و عبادی سبک زندگی اسلامی تبیین می‌شود. بنابراین، نتیجه تحقیق حاضر می‌تواند مبنایی برای افزایش سرزندگی تحصیلی و عملکرد تحصیلی دانشجویان از طریق توجه به سبک زندگی آنان قرار گیرد.

(Butt et al (2023) در پژوهشی با عنوان «سهم ویژگی‌های یادگیرنده و یادگیری درک شده در رضایت و عملکرد تحصیلی دانشجویان در طول COVID-19» بیان داشتند که سهم ویژگی‌های یادگیرنده و یادگیری درک شده در رضایت و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان در طول COVID-19» بیان داشتند که با گسترش سریع COVID-19 در سراسر جهان، دولت‌های همه کشورها برای کنترل انتقال آن، موسسات آموزشی را تعطیل کردند. در نتیجه، مؤسسات برای ارائه فرصت‌های آموزش آنلاین تحت فشار قرار گرفتند تا دانش‌آموزان بتوانند بدون وقفه به تحصیل خود ادامه دهند. مدت زمان ناخواسته، عجزولانه و ناشناخته این استراتژی در تمام سطوح آموزشی با چالش‌هایی مواجه شد، به ویژه برای دانش‌آموزانی که با این تغییر ناگهانی دچار استرس شدند و در نتیجه عملکرد تحصیلی آنها کاهش یافت. از این رو، درک رویکردی که ممکن است مشارکت و عملکرد دانش‌آموزان را در یادگیری آنلاین بهبود بخشد، ضروری است. در این زمینه، مطالعه حاضر از چهار مدل برای درک این پدیده استفاده کرد: تناسب فناوری وظیفه (TTF)، مدل موفقیت سیستم‌های اطلاعاتی دلون و مک‌لین (DMISM)، مدل زنجیره فناوری به عملکرد (TPC) و فناوری. مدل پذیرش (TAM). داده‌های این مطالعه از ۴۰۴ دانشجوی دانشگاه از ده دانشگاه برتر پاکستان به دست آمده است. نتایج تحلیل شده با استفاده از مدل‌سازی معادلات ساختاری (SEM) نشان می‌دهد که ویژگی‌های یادگیرنده به طور مثبت عملکرد را از طریق رضایت کاربر و تابع میانجی برآزش فناوری وظیفه پیش‌بینی می‌کنند. علاوه بر این، مشخص شد که ویژگی‌های یادگیرنده تأثیر مثبت معناداری بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دارد، با کارکردهای میانجی رضایت کاربر و استفاده واقعی از سیستم. به همین ترتیب، یادگیری درک شده رابطه بین ویژگی‌های یادگیرنده و رضایت کاربر را تعدیل کرد. این کار تحقیقاتی چارچوب عمیقی را در اختیار سیاستگذاران قرار می‌دهد که بر این نکته تأکید دارد که چگونه به کارگیری فناوری‌های یادگیری آنلاین می‌تواند پتانسیل تحصیلی دانش‌آموزان را تقویت کند.

روش‌شناسی

این مطالعه یک مطالعه به روش آمیخته (کمی و کیفی) است. در مرحله کیفی با استفاده از مصاحبه نیمه ساختار یافته مولفه‌های اولیه از روش دلفی (بارش مغزی) شناسایی شد. ملاک ورود به این پژوهش برای خبرگان سابقه خدمت در آموزش عالی، سابقه تحصیلی و پژوهشی، علاقه به عنوان پژوهش و رشته تحصیلی مرتبط با عنوان پژوهش بود. روش نمونه‌گیری نیز به صورت گلوله برفی بود. که در بخش کیفی تعداد ۱۷ نفر از خبرگان در این پژوهش مشارکت داشتند. روش داده‌بنیاد (گرند تئوری) برای شناسایی ابعاد و مؤلفه‌ها و شاخص‌ها است. روش گردآوری داده‌ها برای جمع‌آوری داده‌های کمی از پرسشنامه محقق ساخته بر گرفته از بخش کیفی استفاده شد. جامعه آماری در بخش کمی، دانشجویان شاهد و ایثارگر که در دانشگاه آزاد استان تهران واحدهای تهران مرکز، تهران شمال، تهران جنوب، تهران شرق، تهران غرب، رودهن، دماوند، فیروزکوه، اسلام‌شهر، پردیس، ورامین، رباط کریم، پرند و شهرقدس و علوم و تحقیقات مشغول به تحصیل بودند که بر اساس جدول مورگان ۳۵۷ نفر بدست آمد. روش نمونه‌گیری در بخش کمی تصادفی طبقه‌ای بود.

میانگین زمانی مصاحبه‌ها ۴۵ دقیقه بود. پس از پیاده‌سازی مصاحبه‌ها، به منظور تحلیل داده‌ها از روش داده‌بنیاد و همزمان با جمع‌آوری داده‌ها استفاده شد. بدین ترتیب که پس از انجام مصاحبه‌ها ابتدا در مرحله اول کدهای باز یا همان شاخص‌ها احصا شد در گام دوم کدهای محوری و انتخابی شناسایی

شدند و در نهایت با توجه به مدل پارادایمی در روش گزند تئوری عوامل ۶ گانه (علی، پدیده، راهبرد، زمینه ساز، مداخله گر و پیامدها) شناسایی شدند. در بخش کمی نیز برای تعیین وضعیت موجود و تفاوت آن با وضع مطلوب از پرسشنامه محقق ساخته برگرفته از بخش کیفی با دو طیف لیکرت (موجود و مطلوب) استفاده شد و در نهایت برای ارزیابی الگوی نهایی از روش معادلات ساختاری از نرم افزار smart pls ۳ و برای تعیین اعتبار الگو از نرم افزار SPSS ۲۵ استفاده شد. در این پژوهش اخذ رضایت نامه آگاهانه، حفظ اطلاعات هویتی و رعایت امانت داری در پیاده سازی محتوای مصاحبه ها به عنوان ملاحظات اخلاقی مد نظر قرار گرفت.

یافته ها

سوال اول: عوامل ارتقای عملکرد تحصیلی دانشجویان شاهد و ایثارگر واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی استان تهران کدامند؟
برای پاسخ به این سوال در ابتدا پس از مصاحبه با خبرگان کدهای اولیه (باز) و در نهایت کدهای محوری و انتخابی شناسایی شدند و در گام آخر ابعاد ۶ گانه گزند تئوری شناسایی شد.

جدول ۱. لیست کلیه مفاهیم استخراج شده از تکنیک مصاحبه نیمه ساختار یافته

سازه	ابعاد	مؤلفه ها	شاخص ها	کد مصاحبه شونده
عملکرد تحصیلی	فردی	ادراک شایستگی (علی)	احساس خوشبختی	115, I6, I5,
			اطمینان به خود در انجام وظایف	I1, I5
		هدفمند زیستن (پیامد)	قبول مسئولیت در قبال تدوین هدفها به طرز آگاهانه	I4, I1, I15
			تدوین اقداماتی برای جامه عمل پوشاندن به اهداف	I3, I4, I11,
		خودمسئولی (زمینه)	توجه به همخوان بودن اقدامات با اهداف مورد نظر	110, I6, I5
			مسئولیت در قبال تحقق خواسته	I6, I 12
			مسئولیت در قبال انتخابها و اقدامات	I5, I2, I14, I3
			مسئولیت در قبال آگاهی در کار	I16
			مسئولیت در قبال روابط و رفتار با دیگران	I3, I4, I11, I5
			مسئولیت در قبال اولویت بندی زمان	I13, I14, I17
		خویشتن پذیری و خودشفقت ورزی (زمینه)	پذیرش اندیشه و احساسات واقعی خود	I5, I2, I14, I3
			پذیرش عیوب جسمانی خود	I4, I12, I11
			محبت و دوست داشتن خود برای پیگیری انگیزه‌های اعمال اشتباه	I3, I4, I11, I5
			احترام به خواسته‌ها، نیازها و ارزش‌های خود	I1, I5, I4, I2, I11
			حق خود را ستاندن و حرف خود را زدن	I13, I14, I12, I5
			ابراز نمودن آگاهی	I2, I3, I1, I7
			عملی کردن ایده‌های جدید و جنگیدن برای عملی شدن آنها	I9, I11, I10, I15
			نترسیدن از مخالفت دیگران	I3, I4, I8, I13
			نترسیدن از بی‌بار و یاور ماندن و تنهایی	I3, I4, I11, I5
			آگاهانه زیستن (پیامد)	I10 و I3. I11
			ذهن پویا و به دور از رفتار انفعالی (برخورد فعالانه)	I10 و I3. I11
			زیستن در زمان حال و پذیرفتن مسئولیت آن	I3, I4, I11, I15
			پذیرش واقعیت (چه دردناک و چه لذت بخش)	I1, I8, I3
			قبول حقیقت (تمایز قائل شدن میان حقیقت و احساسات)	I11, I15, I16
			استقلال عقلانی (استدلال و تعقل مستقل)	I3, I4, I11, I15
			قضاوت در مورد توانایی‌ها (مداخله گر)	I13, I14, I17, I9
			مشارکت در کلاس‌های درس	I1, I5, I10
			انگیزش (پدیده)	I13, I14, I16, I15
			داشتن علایق اجتماعی	I13, I14, I16, I15
			لذت بردن از موضوعات ساده و پیچیده زندگی	I1, I8, I3
			متعهد و مسئول بودن در مورد وظایف و مسائل زندگی	I11, I15, I16

I3, I4, I11, I15	انجام به موقع تکالیف درسی	
I13, I4, I11, I15	به هم ریختگی در هنگام مورد سرزنش قرار گرفتن	آسیب پذیری در برابر استرس(مداخله)
I1, I15, I3	داشتن احساس ترس و نگرانی در انجام وظایف	
I3, I4, I11, I5	عدم تمرکز و داشتن خستگی در انجام وظایف	
I10,I13, I4, I11	یادگیری سطح بالا	سطح هوش عمومی و اجتماعی(راهبرد)
I10, I15, I14, I2, I11	کنترل رفتار اجتماعی	
I1, I15, I4, I2, I11	داشتن معرفت دینی	باورها و ارزش های دینی(علی)
I3, I4, I11, I5	ترک گناه	
I10,I13, I4, I11	اهتمام به انجام واجبات	
I3, I5, I4, I2, I11	انتظارات بیش از حد والدین	سبک فرزند پروری(علی)
I10,I13, I4, I11	درک رفتار توسط والدین	
I10, I15, I14, I2, I11	طرد شدن از سوی والدین	
I5, I11, I4	عزت نفس اساتید	جو دانشگاه(زمینه)
I1, I2, I11, I5	فضای مشارکتی مطلوب در دانشگاه	
I1, I12, I16, I15	ابزارهای کمک آموزشی و دوره های پرورشی دانشگاهی	
I10, I15, I1, I7	تخصص داشتن در یک زمینه ی ورزشی	فعالیت های ورزشی و هنری(زمینه)
I3, I4,	تخصص داشتن در یک زمینه ی هنری	
I16, I5, I1, I17	داشتن الگوی قهرمان موفق	مشاهده ی الگوی مناسب(راهبرد)
I8, I17, I11, I13	عدم داشتن الگوهای شکست خورده	
I5, I1, I11, I14	دریافت حمایت های سازمانی از سوی دانشگاه	حمایت اجتماعی(راهبرد)
I5, I11, I4		
I1, I2, I16, I5	داشتن دوستان حامی	
I1, I17, I16, I15	گوش دادن و به اشتراک گذاری مناسب	مهارت های اجتماعی(پدیده)
I5, I11, I14	شهامت عذرخواهی	
I7, I13, I9, I2, I6	مهارت نه گفتن	
I10, I16, I5, I1, I7	تقویت استقلال فکری	انتقال ارزش های مطلوب ارزش های فرهنگی(راهبرد)
I13, I14, I5	تقویت استقلال عاطفی	
I1, I9, I3	تقویت روحیه مشارکتی و کار تیمی	
I12, I16, I10, I4	ارتقاء سطح سواد تحصیلی والدین نسبت به فرزندان	سواد والدین(پدیده)
I15, I12, I17, I13	ارتقاء سطح سواد اجتماعی و عمومی خانواده نسبت به تکنولوژی های روز	
I5, I2, I12, I3	اصلاح روابط عاطفی بین والدین	روابط بین فردی در خانواده(پدیده)
I16, I17, I12, I13	اصلاح روابط بین والدین و فرزندان	
I16, I9, I10, I14, I15	جبران مسئولیت های به جا مانده از نبود یکی از اعضای خانواده در خانواده های ایثارگر	
I6, I1, I13	ایجاد تناسب بین وضعیت مالی خانواده با مخارج دانشگاهی فرزندان	وضعیت اقتصادی خانواده(پدیده)
I2, I6, I10, I14	جبران کمبودهای مالی در زمان نبود پدران (شهداء، مفقود الاثرها) در زمان زندگی و تحصیل دانشجو	
I12, I8, I3	آموزش رسمی اساتید برای نحوه برخورد با دانشجویان ایثارگر و جانبازان	اساتید(پدیده)
I11, I19, I10, I4, I5	کاربرد روش های تدریس نوین متناسب با استعدادهای دانشجویان	آموزشی
I17, I3, I14, I1	تسلط اساتید بر تاریخ جنگ تحمیلی و شناخت اثرات بعد از آن	

I 1110, 16, 15,	تدوین برنامه های درسی برای آماده سازی دانشجویان ایثارگر متناسب با دانش آنها (پیش نیازها)	برنامه درسی (پدیده)	
11, 15	تدوین برنامه های درسی با رویکرد آموزش های عملی متناسب با دانش دانشجویان ایثارگر (خلاصه ای از دروس گذشته انتهای هر کتاب)		
I4, 11, I15	ارائه امکانات متناسب با مشکلات جسمی دانشجویان ایثارگر و جانباز	تسهیلات و امکانات آموزشی) (علی)	
I12, I15	ارائه امکانات مالی برای دانشجویان ایثارگر و جانباز		
I14, I16, I15	درآمد پایین خانواده های ایثارگران	فقر (مداخله)	عوامل اقتصادی
I12, I14	عدم پرداخت هزینه ها توسط دولت به دانشجویان ایثارگر		
I4, 11, I15	اضافه شدن هزینه های دانشجویی در دانشگاه های غیردولتی	تورم (مداخله)	
17, 13, I10, 19	افزایش هزینه های جاری در زندگی روزمره		
11	تحریم های دولتی توسط کشورهای غربی	تحریم (مداخله)	
I5, 12, I12, I3	تحریم های آموزشی (دریافت مقالات و پژوهش ها)		
I16	شناخت اسطوره های تاریخی کشور خود	ارزش های و باورهای تاریخی)	عوامل فرهنگی
I15, I14, I12, I3	شناخت اسطوره های تاریخی کشور های دیگر	زمینه)	
I10, I8, I5	شناخت فرهنگ داخلی شهرهای مختلف در مواجهه با دانشجویان	ارزش ها و باورهای بومی (زمینه)	
I3, I4, I11, I5	شناخت سنت های جاری در بین دانشجویان		
I4, I12, I11	اطلاعات غلط مردم نسبت به خانواده های ایثارگران	دیدگاه غلط مردم نسبت به دانشجویان ایثارگر (مداخله گر)	عوامل اجتماعی - سیاسی
I3, I4, I11, I5	اطلاعات نادرست دانشجویان نسبت به تحصیل دانشجویان ایثارگر		
11, I5, I4, I2, I11	اتخاذ سیاست های بی طرفانه نسبت به تمام دانشجویان ایثارگر	سیاست های داخلی دانشگاه ها برای دانشجویان (راهبرد)	
I10 و I3, I11	تدوین سیاست های مدون برای ارتقاء عملکردهای دانشجویان ایثارگر		

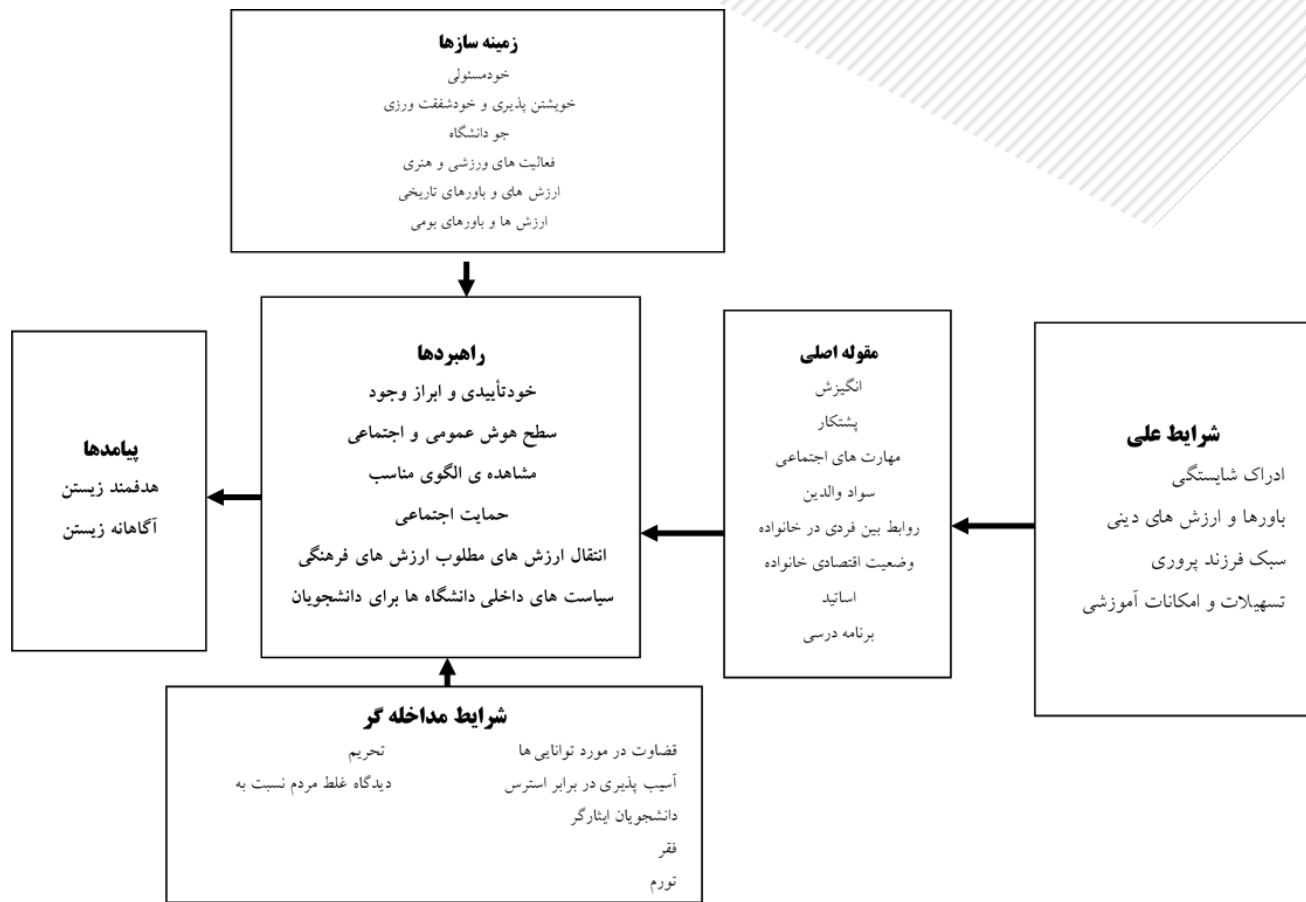
با توجه به جدول فوق مشخص گردید ۷ بعد و ۳۲ مولفه و ۸۴ شاخص برای ارتقاء عملکرد تحصیلی دانشجویان شاهد و ایثارگر شناسایی شد. در مرحله بعد عوامل ۶گانه روش گردند تئوری شناسایی شدند.

جدول ۲) کدهای باز، محوری و انتخابی

متغیرها	بُعد	مولفه ها	شاخص ها
عوامل علی	فردی	ادراک شایستگی	۱. احساس خوشبختی ۲. اطمینان به خود در انجام وظایف
		باورها و ارزش های دینی	۳. داشتن معرفت دینی ۴. ترک گناه ۵. اهتمام به انجام واجبات
	خانواده	سبک فرزند پروری	۶. انتظارات بیش از حد والدین ۷. درک رفتار توسط والدین ۸. طرد شدن از سوی والدین
	آموزشی	تسهیلات و امکانات آموزشی	۹. ارائه امکانات متناسب با مشکلات جسمی دانشجویان ایثارگر و جانباز ۱۰. ارائه امکانات مالی برای دانشجویان ایثارگر و جانباز
پدیده اصلی	فردی	انگیزش	۱۱. مشارکت در کلاس های درس ۱۲. داشتن علائق اجتماعی ۱۳. لذت بردن از موضوعات ساده و پیچیده زندگی

پشتکار		۱۴. متعهد و مسئول بودن در مورد وظایف و مسائل زندگی ۱۵. انجام به موقع تکالیف درسی
مهارت‌های اجتماعی		۱۶. گوش دادن و به اشتراک گذاری مناسب ۱۷. شهادت عذرخواهی ۱۸. مهارت نه گفتن
خانواده	سواد والدین	۱۹. ارتقاء سطح سواد تحصیلی والدین نسبت به فرزندان ۲۰. ارتقاء سطح سواد اجتماعی و عمومی خانواده نسبت به تکنولوژی‌های روز
روابط بین فردی در خانواده		۲۱. اصلاح روابط عاطفی بین والدین ۲۲. اصلاح روابط بین والدین و فرزندان ۲۳. جبران مسئولیت‌های به جا مانده از نبود یکی از اعضای خانواده در خانواده‌های ایثارگر
وضعیت اقتصادی خانواده		۲۴. ایجاد تناسب بین وضعیت مالی خانواده با مخارج دانشگاهی فرزندان ۲۵. جبران کمبودهای مالی در زمان نبود پدران (شهادت، مفقودالاترها) در زمان زندگی و تحصیل دانشجو
آموزشی	اساتید	۲۶. آموزش رسمی اساتید برای نحوه برخورد با دانشجویان ایثارگر و جانبازان ۲۷. کاربرد روش‌های تدریس نوین متناسب با استعدادهای دانشجویان ۲۸. تسلط اساتید بر تاریخ جنگ تحمیلی و شناخت اثرات بعد از آن
برنامه درسی		۲۹. تدوین برنامه‌های درسی برای آماده‌سازی دانشجویان ایثارگر متناسب با دانش آنها (پیش‌نیازها) ۳۰. تدوین برنامه‌های درسی با رویکرد آموزش‌های عملی متناسب با دانش دانشجویان ایثارگر (خلاصه‌ای از دروس گذشته انتهایی هر کتاب)
راهبردها	فردی	خودتأییدی و ابراز وجود ۳۱. احترام به خواسته‌ها، نیازها و ارزش‌های خود ۳۲. حق خود را ستاندن و حرف خود را زدن ۳۳. ابراز نمودن آگاهی ۳۴. عملی کردن ایده‌های جدید و جنگیدن برای عملی شدن آنها ۳۵. نترسیدن از مخالفت دیگران ۳۶. نترسیدن از بی‌یاری و یاور ماندن و تنهایی
سطح هوش عمومی و اجتماعی		۳۷. یادگیری سطح بالا ۳۸. کنترل رفتار اجتماعی
مشاهده‌ی الگوی مناسب		۳۹. داشتن الگوی قهرمان موفق ۴۰. عدم داشتن الگوهای شکست خورده
حمایت اجتماعی		۴۱. دریافت حمایت‌های سازمانی از سوی دانشگاه ۴۲. داشتن دوستان حامی
انتقال ارزش‌های مطلوب ارزش‌های فرهنگی		۴۳. تقویت استقلال فکری ۴۴. تقویت استقلال عاطفی ۴۵. تقویت روحیه مشارکتی و کار تیمی
اجتماعی-سیاسی		سیاست‌های داخلی دانشگاه‌ها برای دانشجویان ۴۶. اتخاذ سیاست‌های بی‌طرفانه نسبت به تمام دانشجویان ایثارگر ۴۷. تدوین سیاست‌های مدون برای ارتقاء عملکردهای دانشجویان ایثارگر
زمینه‌سازها	فردی	خودمسئولی ۴۸. مسئولیت در قبال تحقق خواسته ۴۹. مسئولیت در قبال انتخاب‌ها و اقدامات ۵۰. مسئولیت در قبال آگاهی در کار ۵۱. مسئولیت در قبال روابط و رفتار با دیگران ۵۲. مسئولیت در قبال اولویت‌بندی زمان
خویش‌تن پذیرگی و خودشفقت‌ورزی		۵۳. پذیرش اندیشه و احساسات واقعی خود ۵۴. پذیرش عیوب جسمانی خود

۵۵. محبت و دوست داشتن خود برای پیگیری انگیزه‌های اعمال اشتباه			
۵۶. عزت نفس اساتید		جو دانشگاه	
۵۷. فضای مشارکتی مطلوب در دانشگاه			
۵۸. ابزارهای کمک آموزشی و دوره های پرورشی دانشگاهی			
۵۹. تخصص داشتن در یک زمینه ی ورزشی		فعالیت های ورزشی و هنری	
۶۰. تخصص داشتن در یک زمینه ی هنری			
۶۱. شناخت اسطوره های تاریخی کشور خود		فرهنگی	
۶۲. شناخت اسطوره های تاریخی کشور های دیگر		ارزش های و باورهای تاریخی	
۶۳. شناخت فرهنگ داخلی شهرهای مختلف در مواجهه با دانشجویان		ارزش ها و باورهای بومی	
۶۴. شناخت سنت های جاری در بین دانشجویان			
۶۵. استقلال عقلانی (استدلال و تعقل مستقل)		فردی	
۶۶. قضاوت شدن توسط دیگران		مداخله گرها	
۶۷. به هم ریختگی در هنگام مورد سرزنش قرار گرفتن		آسیب پذیری در برابر	
۶۸. داشتن احساس ترس و نگرانی در انجام وظایف		استرس	
۶۹. عدم تمرکز و داشتن خستگی در انجام وظایف			
۷۰. درآمد پایین خانواده های ایثارگران		اقتصادی	
۷۱. عدم پرداخت هزینه ها توسط دولت به دانشجویان ایثارگر		فقر	
۷۲. اضافه شدن هزینه های دانشجویی در دانشگاه های غیردولتی		تورم	
۷۳. افزایش هزینه های جاری در زندگی روزمره			
۷۴. تحریم های دولتی توسط کشورهای غربی		تحریم	
۷۵. تحریم های آموزشی (دریافت مقالات و پژوهش ها)			
۷۶. اطلاعات غلط مردم نسبت به خانواده های ایثارگران		اجتماعی-سیاسی	
۷۷. اطلاعات نادرست دانشجویان نسبت به تحصیل دانشجویان ایثارگر		دیدگاه غلط مردم نسبت به دانشجویان ایثارگر	
۷۸. قبول مسئولیت در قبال تدوین هدف‌ها به طرز آگاهانه		فردی	
۷۹. تدوین اقداماتی برای جامه عمل پوشاندن به اهداف		پیامدها	
۸۰. توجه به همخوان بودن اقدامات با اهداف مورد نظر		هدفمند زیستن	
۸۱. ذهن پویا و به دور از رفتار انفعالی (برخورد فعالانه)		آگاهانه زیستن	
۸۲. زیستن در زمان حال و پذیرفتن مسئولیت آن			
۸۳. پذیرش واقعیت (چه دردناک و چه لذت بخش)			
۸۴. قبول حقیقت (تمایز قائل شدن میان حقیقت و احساسات)			

شکل ۱. وضعیت موجود ابعاد ارتقاء عملکرد تحصیلی دانشجویان شاهد و اینترگر

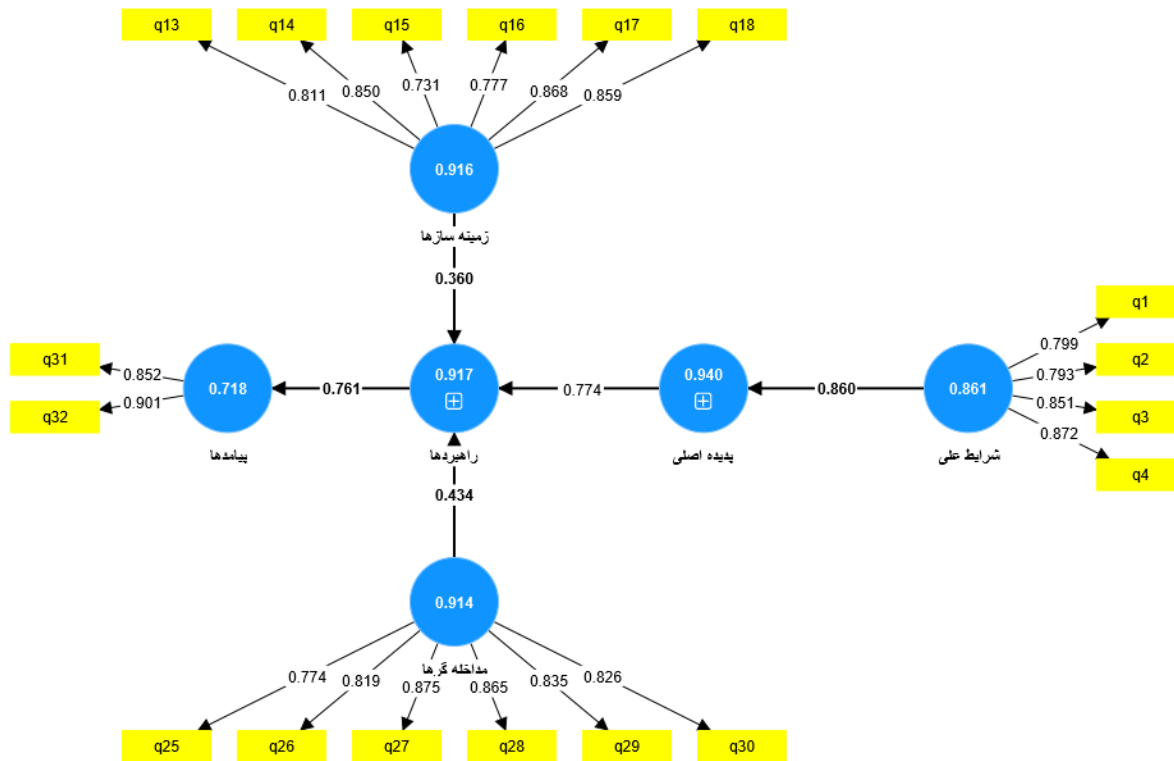
جدول ۳. خلاصه نتایج آزمون T وابسته متغیرهای پژوهش

آزمون تی وابسته بر اساس ابعاد عملکرد تحصیلی دانشجویان شاهد و اینترگر

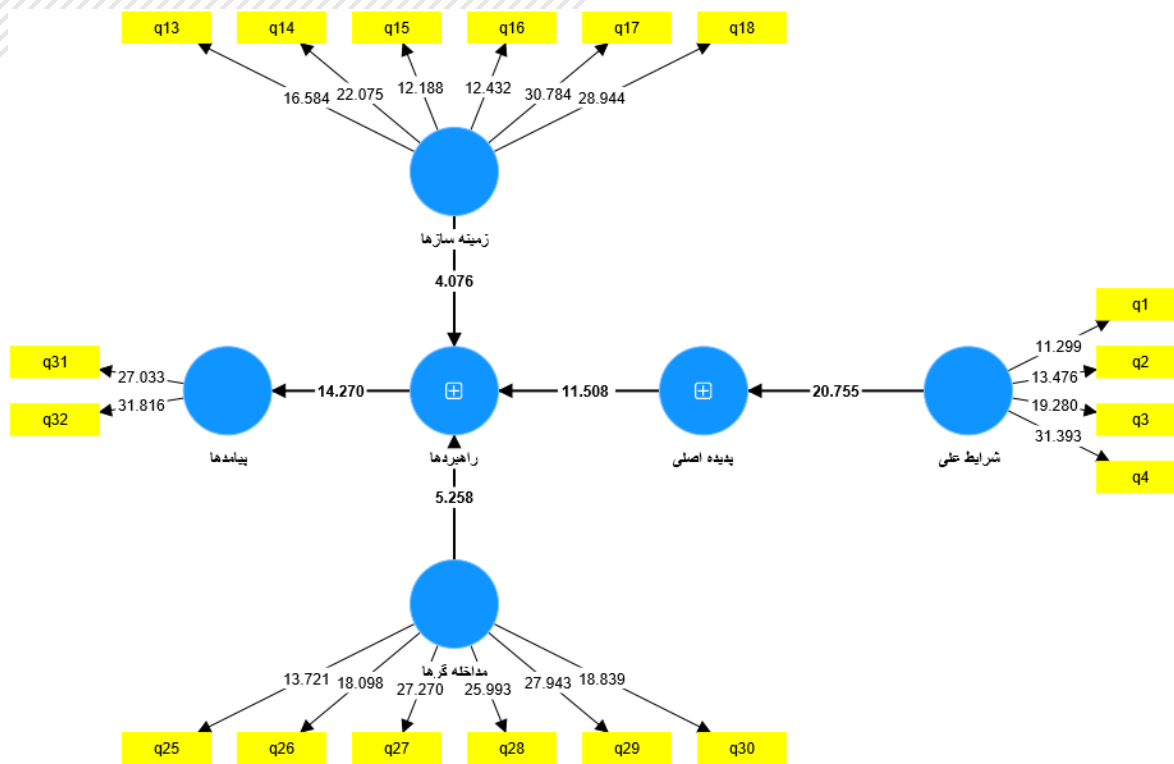
میانگین	تعداد	انحراف استاندارد	خطای برآورد میانگین		
3.4698	356	.81590	.05741	فردی مطلوب	آزمون تی وابسته اول
2.9752	356	1.57070	.11051	فردی موجود	
4.4142	356	.98443	.06926	محیطی مطلوب	آزمون تی وابسته دوم
3.8267	356	1.60331	.11281	محیطی موجود	
4.2885	356	.86911	.06115	خانواده مطلوب	آزمون تی وابسته سوم
3.5520	356	1.71212	.12046	خانواده موجود	
4.3834	356	.79471	.05592	آموزشی مطلوب	آزمون تی وابسته چهارم
3.0495	356	1.56891	.11039	آموزشی موجود	
4.4814	356	.90147	.06343	اقتصادی مطلوب	آزمون تی وابسته پنجم
3.3594	356	1.70261	.11980	اقتصادی موجود	
۴,۱۸۰۲	356	۹۰۷۶۸.	۰۶۳۸۶.	فرهنگی مطلوب	آزمون تی وابسته ششم
۳,۲۱۴۶	356	۱,۵۶۷۴۹	۱۱۰۲۹.	فرهنگی موجود	
۴,۴۲۵۷	356	۹۲۹۳۷.	۰۶۵۳۹.	اجتماعی - سیاسی مطلوب	آزمون تی وابسته هفتم
۳,۲۲۲۸	356	۱,۷۶۶۷۰	۱۲۴۳۰.	اجتماعی - سیاسی موجود	

۲۱,۱۷ که از ۱,۹۶ بیشتر است و همینطور سطح معنی داری ۰,۰۰۰ که از ۰,۰۵ (فرض پژوهشی) کمتر است فرض صفر رد و فرض پژوهشی مبتنی بر وجود تفاوت بین وضع موجود و مطلوب در بُعد فرهنگی تایید می‌شود.

پاسخ سوال سوم: الگوی ارتقای عملکرد تحصیلی دانشجویان شاهد و ایثارگر واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی استان تهران چگونه است؟ برای پاسخ به این سوال در نمونه اصلی به تعداد ۳۵۷ نفر پرسشنامه توزیع گردید و نتایج آن به روش معادلات ساختاری نمایش داده شد.

شکل ۲. تکنیک حداقل مربعات جزئی الگوی پژوهش

شکل ۲. آماره T-VALUE الگوی پژوهش با تکنیک بوت استرپینگ

معیار R SQUARES یا R2 :

معیاری است که برای متصل کردن بخش اندازه گیری و بخش ساختاری مدل سازی معادلات ساختاری به کار می رود و نشان از تاثیر ی دارد که یک متغیر برون زا بر یک متغیر درون زا می گذارد. نکته ی ضروری در اینجا این است که R2 تنها برای سازه های درون زا (وابسته) مدل محاسبه می گردد و در مورد سازه های برون زا مقدار این معیار صفر است. هر چه قدر مقدار R2 مربوط به سازه های درون زا یک مدل بیشتر باشد نشان از برازش بهتر مدل است. چین ۱۹۹۸ سه مقدار ۰،۱۹-۰،۳۳-۰،۱۱۸ را به عنوان ضعیف، متوسط، قوی بودن مدل را تعیین می کنند.

$$\frac{0.940 + 0.917 + 0.718}{3} = 0.858$$

مقدار R2 برای سازه 0.858 بدست آمده است. با توجه به سه مقدار ملاک مناسب بودن برازش مدل ساختاری را تایید می سازد.

برازش کلی مدل (معیار GOF) :

این معیار مربوط به بخش کلی مدل های معادلات ساختاری است. بدین معنی که توسط این معیار، محقق می تواند پس از بررسی برازش بخش اندازه گیری و بخش ساختاری مدل کلی پژوهش خود برازش بخش کلی را نیز کنترل نماید. معیار GOF توسط تیننهاس و همکاران (۲۰۰۴) ابداع گردید و طبق فرمول زیر محاسبه می گردد:

$$GOF = \sqrt{Avg(Communalities) \times R^2}$$

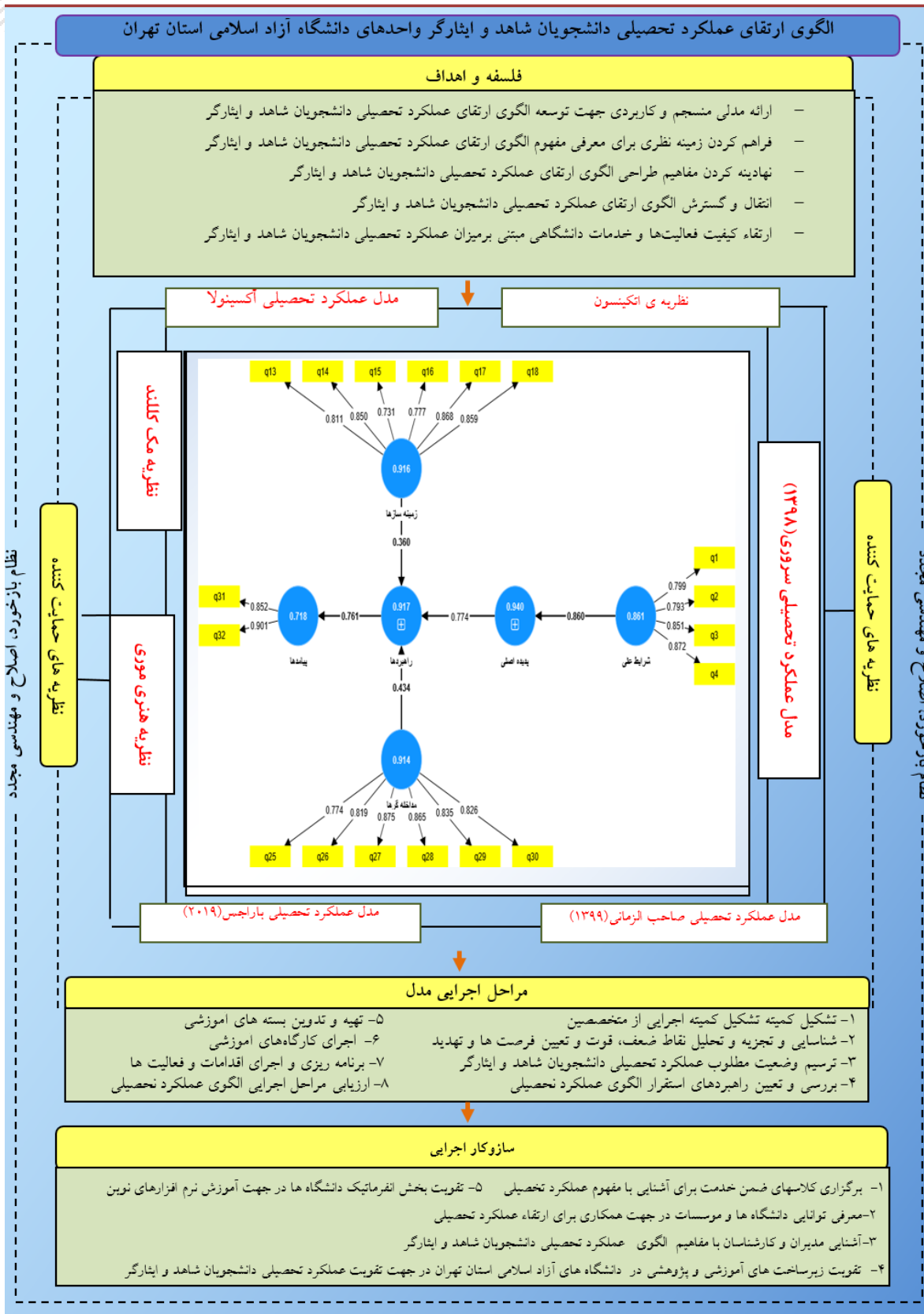
وتزلس و همکاران (۲۰۰۹-ص ۱۸۷) سه مقدار ۰،۰۱-۰،۲۵-۰،۳۶ را به عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی برای GOF معرفی نموده اند.

محاسبه معیار GOF :

$$R^2=0.858$$

$$GOF = \sqrt{0.583 \times 0.858} = \sqrt{0.500} = 0.707$$

با توجه به GOF بدست آمده ۰,۷۰۷ می‌توان نتیجه گرفت که این مدل از برازش خوبی برخوردار است. نتایج شکل ۱ و ۲ بیانگر تایید تاثیر تمام ابعاد و مولفه‌ها بر روی عملکرد تحصیلی دانشجویان شاهد و ایثارگر است.

شکل ۳. الگوی ارتقای عملکرد تحصیلی دانشجویان شاهد و ایثارگر واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی استان تهران

سوال چهارم: اعتبار الگوی ارتقای عملکرد تحصیلی دانشجویان شاهد و ایثارگر واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی استان تهران به چه میزان است؟

همانگونه که در جدول ۵ مشخص شده است تمام معیارها با میانگین بالاتر از ۳ و عدد T بالاتر از ۱,۹۶ مورد تایید قرار گرفتند و در نتیجه می‌توان اعتبار مدل را در تمام زیرشاخص‌ها تایید شده دانست.

جدول ۵. اعتباریابی ابعاد پنج گانه اعتباریابی ابعاد پنج گانه الگوی ارتقای عملکرد تحصیلی دانشجویان شاهد و ایثارگر واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی استان تهران از

نظر متخصصان

نوع اعتباریابی	مؤلفه	میانگین	اختلاف میانگین	انحراف استاندارد	T	DF	SIG
بیرونی	فلسفه و اهداف	۴,۰۸	۱,۰۸	۰,۶۵۸	۷,۴۵۶	۲۹	۰,۰۰۰
	نظریه‌های حمایت‌کننده	۳,۹۵	۰,۹۱	۰,۶۶۰	۶,۸۷۵	۲۹	۰,۰۰۰
	مراحل اجرایی	۳,۶۹	۰,۶۹	۰,۶۴	۴,۵۰۸	۲۹	۰,۰۰۰
	نظام ارزیابی	۳,۱۸	۰,۱۸	۰,۶۸۶	۷,۶۱۶	۲۹	۰,۰۰۰
	سازوکار اجرایی	۴,۰۸	۱,۰۸	۰,۶۹	۸,۱۹۸	۲۹	۰,۰۰۰

با توجه به نتایج جدول ۴ می‌توان دریافت که بعد سازوکار اجرایی و فلسفه و اهداف با میانگین ۴,۰۸، نظریه‌های حمایت‌کننده با میانگین ۳,۹۵، مراحل اجرایی با میانگین ۳,۶۹ و نظام ارزیابی با میانگین ۳,۱۸ به ترتیب از مهم‌ترین ابعاد الگو محسوب می‌شوند و در نهایت نشان از قابلیت بالای اجرای این الگو دارد.

بحث و نتیجه‌گیری

امروزه عملکرد تحصیلی دانشجویان یکی از مسائلی است که بسیار مورد توجه صاحب‌نظران حوزه آموزش و پرورش قرار گرفته است. تربیت نیروی انسانی کارآمد از جمله وظایف اصلی دانشگاه‌ها محسوب می‌شود. زیرا دانشگاه‌ها یکی از مکان‌های است که در آن آموزش سازمان یافته و علمی گرا ارائه می‌شود. ارائه آموزش از عوامل سازمان یافته‌ای است که در آن دانش، مهارت و علاقه‌مندی فراگیران توسعه یابد اما گاهی اوقات دیده می‌شود که در یک کلاس، تفاوت‌هایی در خصوص یادگیری فراگیران وجود دارد که ناشی از عوامل مختلفی است که بر روی عملکرد تحصیلی آنان تأثیر می‌گذارد. در واقع یکی از وظایف اصلی دانشگاه‌ها تربیت نیروی انسانی متخصص می‌باشد. دانشجویان سرمایه‌های هر کشورند که توجه به آن‌ها از نظر علمی، فرهنگی، اجتماعی بسیار مهم است و یکی از موضوعات بسیار پر اهمیت برای مدیران آموزشی دانشگاه‌ها به حساب می‌آید یکی از مشکلات نظام‌های تعلیم و تربیت افت تحصیلی فراگیران است که نه تنها به عنوان یک مشکل شخصی بلکه به عنوان یک معضل اساسی است که باید هر چه سریعتر کشف شود و عوامل موثر در رفع آن شناسایی شود. زیرا علاوه بر اینکه از بین رفتن هزینه‌ها سرخوردگی و دیرتر وارد بازار کار شدن را به دنبال دارد خسارت‌ها و صدمات زیادی را هم به دانشجویان و خانواده‌ها و جامعه و کشور در پی دارد. (Nozari, 2022). بطور کلی، عملکرد تحصیلی به معنای توانایی در برنامه‌ریزی، خودکارآمدی، انگیزش، کاهش اضطراب، استفاده از اهداف سودمند و انجام فعالیت‌های مربوط به مطالعه می‌باشد. عملکرد و پیشرفت تحصیلی دانشجویان علاوه بر عوامل روانی و شخصیتی و درون‌سازمانی و برون‌سازمانی، تحت تأثیر سهمیه پذیرش وی در کنکور، فاصله بین اخذ دیپلم و ورود به دانشگاه، اشتغال در حین تحصیل، جنس، سن و وضعیت تأهل می‌باشد. افت تحصیلی و کاهش عملکرد دانشجویان یکی از مشکلات عمده مراکز آموزش عالی کشور است که نه تنها باعث اتلاف وقت و هزینه‌های جاری این مراکز می‌شود، بلکه باعث ایجاد مسائل و مشکلات روحی- روانی، خانوادگی و اجتماعی برای دانشجویان نیز می‌گردد. در واقع عملکرد تحصیلی دانشجویان یکی از مهم‌ترین و عینی‌ترین معیارها برای بررسی و ارزیابی کارایی و اثربخشی نظام‌های آموزشی است و تمامی تلاش و کوشش‌های این نظام در واقع جامه عمل پوشاندن بدین امر تلقی می‌شود. تحقیقات اندکی در زمینه

پیشرفت و وضعیت تحصیلی دانشجویان شاهد و ایثارگر انجام شده ولی همه این تحقیقات نشان داده وضعیت تحصیلی و عملکرد دانشجویان شاهد و ایثارگر نسبت به دانشجویان عادی پایین تر است بعلاوه الگویی جامع برای ارتقا و بهبود عملکرد تحصیلی این دسته از دانشجویان به عنوان راهنمای عمل دست اندرکاران آموزشی ارائه نشده است اگر دانشجویان شاهد و ایثارگر از علم بالایی برخوردار باشند می توانند به پیشرفت جامعه کمک کنند بنابراین ضرورت دارد الگویی ارائه شود تا تمام ابعاد و مولفه و شاخص های عملکرد تحصیلی دانشجویان شاهد و ایثارگر را شناسایی کند، وضعیت موجود و مطلوب عملکرد تحصیلی این دانشجویان بر اساس این الگو ارزیابی شود و پیشنهادهای کاربردی برای ارتقای عملکرد تحصیلی دانشجویان شاهد و ایثارگر در خصوص هر یک از ابعاد و شاخص های الگو ارائه شود. از طرف دیگر، با توجه به اینکه برای تحصیل دانشجویان شاهد و ایثارگر سهمیه ای در نظر گرفته شده است این سوال پیش می آید که آیا کسانی که با این سهمیه وارد دانشگاه می شوند می توانند از نظر علمی و آموزشی با دانشجویان دیگر برابری کنند؟ و از طرف دیگر، مرور متون روان شناسی حاکی از آن است که نقش پدر در خانواده بسیار مهم است و نبودش موجب آسیب های روحی بسیاری به فرزندان می شود که یکی از پیامدهای جنگ تحمیلی عراق و ایران است. از سوی دیگر توسعه جامعه ما در گرو از خود گذشتگی ها و فداکاری های شهدا و ایثارگران است پس بایستی به عملکرد تحصیلی آن ها بسیار توجه شود و در جهت پیشرفت تحصیلی این دانشجویان سرمایه گذاری هایی صورت گیرد. از سوی دیگر عوامل موثر بر عملکرد تحصیلی می تواند در میان گروه هایی مانند دانشجویان ایثارگر و شاهد متفاوت باشد. ورود فرزندان شاهد و ایثارگر به عرصه علم و دانش و دانشگاه ها همچون جهادی در سنگر علم و دانش است. دلایل متعددی وجود دارد که باعث عدم دسترسی ما به نظریه های بومی می شود که یکی از آنها کاربرد روش پژوهش می باشد. در جامعه فعلی ما اکثر پژوهش ها به روش کمی که در پارادایم اثبات گرایی معنی دارد انجام می شود. بر این باوریم که در صورتی که تحقیقات به صورت کیفی که منجر به شناخت عمیق از پدیده ها و افراد می شود صورت گیرد امکان ایجاد نظریه را برای پژوهشگران و جامعه علمی کشور فراهم می سازد. از جنبه های نوآورانه ای این پژوهش می توان به روشی که در ساخت الگو استفاده شده یعنی روش کیفی و رویش نظریه نام برد چرا که اکثر الگوهایی که ساخته شده اند از رویکرد کیفی فاصله گرفته و به سمت رویکردهای کمی پیش رفته اند. بکارگیری روش داده بنیاد و بارش مغزی را نیز می توان بکارگیری روش نوین در ساخت نظریه ای این پژوهش دانست. روش هایی که برای شناسایی و سنجش عوامل اثر گذار استفاده شده است هم روش های کمی و هم روش های کیفی بوده که حرکت این پژوهش ها بیشتر به سمت رویکردهای کمی پیشروی کرده اند. در این پژوهش ما یافته های علمی و همچنین مدل های طراحی شده در حوزه غربی را می پذیریم و ضمن احترام به یافته های این پژوهشگران تنها به دلیل اینکه خاستگاه این نظریه ها، تنها بر مبنای عملکرد تحصیلی است قسمت هایی که در این نظریه ها پذیرفته و بخش های دیگری که این مولفه ها را به تفکیک بیان می کند به آن افزوده ایم. در مرحله اول این پژوهش برای شناسایی شاخص های عملکرد تحصیلی از مصاحبه های نیمه ساختاریافته استفاده شد که در نهایت ۷ بُعد و ۳۲ مولفه و ۸۴ شاخص شناسایی شد و در نهایت در مدل پارادایمی قرار گرفتند. همچنین نتایج حاصل از آزمون رگرسیون و مدل خروجی نشان می دهد بالاترین سطح همبستگی بین بعد مقوله اصلی و پیامدها می باشد. از طرفی ضریب تاثیر بین متغیرهای نیز مشخص نمود که ضریب تاثیر شرایط مقوله اصلی بر پیامدها با ضریب (۰٫۸۶۰) بیشترین تاثیر را نسبت به روابط دیگر متغیرها دارد. در مقایسه یافته های این پژوهش در پاسخ به سوال اصلی که به دنبال تعیین میزان رابطه متغیرهای (علی، مقوله محور، راهبردی، زمینه ساز، مداخله گر و پیامدها) با عملکرد تحصیلی است با نتایج مطالعات دیگر پژوهشگران، می توان به تحقیقات انجام شده (Wu & Zhang (2023)، Mousavinejad et al (2017)، Alipour et al (2021)، Butt et al (2023)، et al (2022)، AdrianChin et al (2022)، Torres-Martín et al (2022)، Keser & Aghalarova (2022) و Atlam (2022) همسویی دارد.

تشکر و قدردانی

در پایان، نویسندگان از همه کسانی که در انجام هر چه بهتر این پژوهش مشارکت داشتند، تقدیر و می کنند.

References

- AdrianChin Y K, Joseph P S, Eaw H C, Loh Y F, Shibghatullah A S. (2022). JomDataMining: academic performance and learning behaviour dubious relationship. *International Journal of Business Information Systems*, 41(4), 548-568.
- Ajay M B, Arvind Kumar P, Ramya N. (2021). Impact of media on the academic performance of undergraduate medical students, *Medical Journal Armed Forces India*.
- Alipour Z, Ghanbari Hamidabadi M, Raffie M, Sadat Hashemi A. (2021). Investigating the Challenge of Korna Vacation and the Academic Deficit of Students in the Education System: Providing Appropriate Solutions. *New Approach in Educational Sciences*, 3(2), 16-21. (In Persian)
- Amjad S, Younas M, Anwar M, Shaheen Q, Shiraz M, Gani A. (2022). Data Mining Techniques to Analyze the Impact of Social Media on Academic Performance of High School Students. *Wireless Communications and Mobile Computing*.
- Atlam E S, Ewis A, Abd El-Raouf M M, Ghoneim O, Gad I. (2022). A new approach in identifying the psychological impact of COVID-19 on university student's academic performance. *Alexandria Engineering Journal*, 61(7), 5223-5233.
- Azari M. (2023). Investigating the challenges of tourism management in the university and its effects on students' performance. *New Approach in Educational Sciences*, 5(1), 1-9. (In Persian)
- Azizi B. (2019). Intermediation role of academic passion in the relationship between goal orientation and academic self- efficacy. *Journal of New Approaches in Educational Administration*, 10(39), 315-336. (In Persian)
- Bahadori Jahromi S, Cheraghpour R, Payan S. (2019). Predicting the academic performance based on academic vitality, achievement motivation and academic optimism in students. *Educational researches*, 14(60), 19-34. (In Persian)
- Butt S, Mahmood A, Saleem S, Murtaza S A, Hassan S, Molnár E. (2023). The Contribution of Learner Characteristics and Perceived Learning to Students' Satisfaction and Academic Performance during COVID-19. *Sustainability*, 15(2), 1348.
- Ghahremani M, Momeni N. (2019). Comparison of Academic Performance of Talented, Honor and Regular Postgraduate Students at Shahid Beheshti University. *Journal of Management and Planning In Educational System*, 12(1), 69-100. (In Persian)
- Ghamari M. (2022). Predicating the academic buoyancy and academic performance of college students based on Islamic lifestyle. *Cultural Psychology*, 6(1), 179-198. (In Persian)
- Hamedinasab S, Azizi M. (2021). The Mediating Role of Critical Thinking in the Relationship between Personality Traits and Creativity with Academic Performance of Students. *Iranian Journal of Engineering Education*, 23(90), 130-115. (In Persian)
- Jalili A, Hejazi M, Entesar Foumani G, Morovati Z. (2018). The Relationship between Meta-Cognition and Academic Performance with Mediation Role of Problem Solving. *J Child Ment Health*; 5 (1), 80-91. (In Persian)
- Keser S B, Aghalarova S. (2022). HELA: A novel hybrid ensemble learning algorithm for predicting academic performance of students. *Education and Information Technologies*, 27(4), 4521-4552.
- Lim H, Kim S, Chung K M, Lee K, Kim T, Heo J. (2022). Is college students' trajectory associated with academic performance? *Computers & Education*, 178, 104397.
- Mohammaipour M, Aliasghar S, Jajarmi M. (2021). The role of perceptions of class in academic performance by mediating different types of goal orientation and motivational beliefs in the students of Farhangian University of Mashhad. *Journal of New Approaches in Educational Administration*, 12(3), 187-202. (In Persian)
- Mousavinejad S H, Mehdizadeh I, Saleh Abadi S. (2017). Comparison of academic self-efficacy, academic engagement and academic performance among students of Farhangian University of Medical Sciences in Birjand city, *Scientific journal of Birjand University of Medical Sciences*, 25, 126-134. (In Persian)
- Mirzaee E, Jafari harandi R. (2020). Predicting of Academic Performance from Psychological Capital and Psychological Hardiness. *Journal of Educational Psychology Studies*, 17(39), 144-123. (In Persian)

- Namdar H, Sahebzamani M, Ghoorchian N. (2020). Introducing a Model of Antecedents of Educational Success of Martyrs and Veterans Students. *Educ Strategy Med Sci*; 13 (3): 229-239. (In Persian)
- Nozari Q, Liaghatdar M J. (2022). Study and Comparison of Emotional Intelligence Components Based on Gender and Field of Study and its Relationship with Academic Performance of Students. *New Approach in Educational Sciences*, 4(2), 94-102. (In Persian)
- Seyedein S S, hafezian M. (2022). Analyzing the role of exam anxiety on students' academic progress and ways to deal with it in the sixth grade (Case study: Boys' primary school of Qods 2, Mashhad). *New Approach in Educational Sciences*, 4(4), 128-138. (In Persian)
- Tamannaefifar M, Rezaei H, Hadady S. (2019). Prediction of Students academic performance based on adjustment (academic, emotional and social) and personality traits. *Medical journal of Mashhad university of medical sciences*. 62, 374-387. (In Persian)
- Torres-Martín C, Acal C, El-Homrani M, Mingorance-Estrada Á C. (2022). Implementation of the flipped classroom and its longitudinal impact on improving academic performance. *Educational technology research and development*, 1-21.
- Wu Y, Zhang F. (2023). The health cost of attending higher-achievement schools: Peer effects on adolescents' academic performance and mental health. In *The Frontier of Education Reform and Development in China: Articles from Educational Research* (pp. 211-240). Singapore: Springer Nature Singapore.